פרק 1 הכל מעריכין

משנה - דף ב.

סוגיא - דף ב.-ג: - נושא: "הכל..." – מה בא לרבות?

סקירה כללית

במשנתנו כתוב "הכל..." ביחס ל-4 פעולות. יש הרבה מקרים של "הכל..." במקומות אחרים בש"ס.

שאילה: מה באים לרבות?

התשובות בטבלה למטה. מקרי משנתנו מופיעים ראשון. למטה מקו עבה מופיעים המקרים ממקומות אחרים בש"ס.

הערה: לגבי 2 מקרים (הכל סומכין, הבל ממירין) יש התייחסות למחלקת ר"י וחכמים. הסוגיא גולשת לבאר טעם המחלקת. זה מוצג מתחת לכותרת "סטיה" בטבלה נפרדת.

פירוט

"הכל ... "	בא לרבות	מנלן/טעם	מדוע הייתי חושב אחרת
מעריכין	מופלא סמוך לאיש		
נערכין	מנוול ומוכה שחין	"נדר בערכך **<u>נפשות</u>**" – ריבוי	"**<u>נדר בערכך</u>** נפשות" – מקיש ערכין לנדר – כמו שאינו בנדר (כיון שאין לו שווי) כמו"כ אינו בערכין
נודרין	כלום – רק אגב "ונידרין"		
ונידרין	פחות מבן חודש [1]		
סומכין	יורש דלא כרבי יהודה [2]	[2]	
ממירין		[2]	
חייבין בסוכה	קטן ש"אינו צריך לאמו"		
חייבין בלולב	קטן היודע לנענע		
חייבין בציצית	קטן היודע להתעטף		
חייבין בתפילין	קטן היודע לשמור תפילין		
חייבין בראייה	1. מי שחציו עבד וחציו בן חורין [3] 2. חיגר ביום ראשון ונתפשט ביום שני [4] 3. סומא באחת מעיניו [5]		
חייבין בתקיעת שופר	קטן שהגיע לחינוך		
חיבין במקרא מגילה	נשים	מפני שאף הן היו באותו נס	
כשרין לקרות את המגילה			
חייבין בזימון	נשים ולרבות עבדים (שמזמנות לעצמן)		
מצטרפין לזימון	קטן היודע למי מברכים		

"הכל ..."	בא לרבות	מנלן/טעם	מדוע הייתי חושב אחרת
מיטמאין בזיבה	תינוק (אפילו) בן יומו	[6]	
מיטמאין בטמא מת	קטן	"ועל **<u>הנפשות</u>** אשא היו שם"	"**<u>איש</u>** אשר יטמא" [7]
מיטמאין בנגעים	קטן	"**<u>אדם</u>** בי יהיה בבשרו – מכל מקום	"**<u>איש</u>** צרוע" [8]
הכל רואין את הנגעים, הכל כשרין לראות את הנגעים	מי שאינו בקי בנגעים אבל תלמיד חכם הולך עמו ואומר לו מה להגיד ("טמא" או "טהור")	(טומאה וטהרה תלויות באמירת הכהן	
כשרין לקדש (לערב מים חיים באפר פרה אדומה)	• לר"י – לרבות קטן • לרבנן – לרבות אשה	(מופיע במסכת יומא דף מ"ג.)	
כשרין להזות	ערל (שמת אחיו מחמת מילה)		
שוחטין ➔ מופיע פעמיים	1. כותי 2. ישראל מומר		
מעלין לארץ ישראל	• לרבות עבדים (עבד כנעני יכול להכריח את אדונו למכור אותו דוקא לארץ ישראל) • [9] לרבות העובר דירה מנוה יפה בחו"ל לנוה רעה בא"י – שאין אשתו יכולה לעכוב עליו		
ואין הכל מוציאין	לרבות עבד שברח מחו"ל לארץ		
מעלין לירושלים	לרבות העובר דירה מנוה יפה בעיר אחרת לנוה רעה בירושלים – שאין אשתו יכולה לעכוב עליו		
ואין הכל מוציאין	לרבות מנוה הרעה בירושלים לנוה היפה בעיר אחרת – שאין אשתו יכולה להכריח אותו לצאת		

[1] למרות שמופיע מפורש במשנה לקמן, מ"מ תני והדר מפרש

[2] טעם המחלקת מופיע למטה בטבלה נפרדת מתחת לכותרת *סטיה*

[3] יכול להיות שתלוי במחלקת – או יכול להיות שלכו"ע ב"משנה אחרונה" – כשב"ה הודו לב"ש שיש לכוף את אדונו לשחררו – חייב בראייה (**תוספות:** כיון שצריכים לשחררו, כמשוחרר דמי)

[4] תלוי במחלקת – לא לפי השיטה כולם תשלומים לראשון

[5] תלוי במחלקת – לא לפי השיטה שפטור (משום כדרך שבא לראות כך בא ליראות)

[6] 2 שיטות מנלן:

1. "איש איש..." (כפילות) – לרבות תינוק
2. "לזכר או לנקבה" – זכר ונקבה כלשהו (לגבי הכפילות של "איש איש" – דברה תורה כלשון בני אדם)

[7] מה שכן דורשים מ"איש" הוא למעטי קטן מכרת

[8] מה שכן דורשים מ"איש" הוא למעוטי אשה מפריעה ופרימה (הכתובות למטה)

[9] צריכים את זה לפי הגירסה שעבד תנן במפורש

סטיה

טעם מחלקת ר"י וחכמים בנושא האם יורש חייב לסמוך והאם יכול להמיר

רקע

"קרבנו" מופיע 3 פעמים בפרשת שלמים

פירוט

שיטות:	חכמים	ר"י
דין/טעם: יורש **סומך**?	סומך לומדים סוף קדש (סמיכה) מתחילת הקדש (המרה)	אינו סומך "קרבנו" – למעט קרבן אביו
	↖ דורשים דברים אחרים מ"קרבנו" (המופיע 3 פעמים): 1. למעט קרבן גוי 2. למעט קרבן חבירו 3. כל השותפים חייבים לסמוך (לא מספיק אחד בשביל כולם)	
		↗ נשאר 1 מתוך ה-3 (לדרוש למעט קרבן אביו) בגלל 1 מתוך 2 אפשריות: • חולק על [3] • סובר ש"קרבנו" אחד מספיק למעט את [1] ואת [2]
דין/טעם: יורש **מימר**?	מימר **"ואם המר ימיר"** – לרבות את היורש - אמנם "המר ימיר" לרבות את האשה, אך "ואם" מרבה יורש	אינו מימר לומדים תחילת הקדש (המרה) מסוף הקדש (סמיכה)
		↗ סובר שאין דורשים "ואם"